

מסורת הש"ס

א) ב"ב קט: (סנהדרין פג:), ב) נטעות הדפוס וכן במשנה למלך, א) נלקמן מד., ד) ס"א חס ב', ה) נבמדנר כה', ו) נכלאים פ"ד מ"ו, ז) נדברים כ', ח) נלקמן מד., ט) נלקמן מד.,

הגהות הב"ח

א) בבשנה כל אלו שומעין כ"ל ומיבת ואלו ממח: ב) רש"י ד"ה ואפילו וכו' מנזרפין הפ"ד ואח"כ מ"ה ולא חיללו וכו' שמחלל את הפירות: ג) ד"ה ולא וכו' כמיז ולא חק:

מוסף רש"י

שפטם אבי אמו. יתרו, דלעזר אזי פנחס לקח מבנות יתרו, דכתיב ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ומפרש בלגדה פוטיאל זה יתרו שפיטם עגלים לעבודת כוכבים (סנהדרין פג:), אחד הבונה ואחד הלוקח ואחד היורש. וכן דרך התנאים בכל מקום דהיא דפשיטא ליה תנא ברישא ואותו השני שבה להשמיעט שהוא שיה לו הוא שונה אמרו (סוכה ב:).

משוח מלחמה פרק שמיני סוטה

שפיטפט. זילול וכבש אותו ולא יז חשבו: והלא שצטים מבזים אוסו. כדאמרינן באלו הן הנשרפין (סנהדרין דף פב:) לפיכך הולכך ליחסו שס פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן^א: **כרי פוטי**. מדלל כמיז פוטאל: **במתנ**^ב **צית האולרות**. לאולר יין שמן ותבואה: ואחד הלוקח.

מונחין בארון וכן הוא אומר וַיִּשְׁלַח אוֹתָם מֹשֶׁה אֶלֶף לַמָּטָה לַצָּבָא אוֹתָם וְאֵת פִּינְחָם אוֹתָם אֵלֹו סְנֵה־רִדְיָן פִּינְחָם זֶה מִשׁוּחַ מַלְחָמָה וְכָלִי הַקּוֹדֵשׁ זֶה אֲרוֹן וְלוֹחוֹת שְׁבוּ וְחֻצּוֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה אֵלֹו הַשּׁוֹפְרוֹת תִּנְאֹו לֹא לַחֲנֹם הַלֵּךְ פִּינְחָם לַמַּלְחָמָה אֵלֹא לִפְרַע דִּין אַבִּי אִמּוֹ שְׁנֹאמֵר וְהַמְדִּינִים מִכְּרוּ אוֹתוֹ אֶל מִצָּרִים וְגו' לַמִּימְרָא דְּפִינְחָם מִיּוֹסֵף אֲתִי וְהָא כְּתִיב וְאַלְעֹזֵר בֶּן אֹהֲרֹן לָקַח לוֹ מִבְּנוֹת פּוּטִיאל לוֹ לְאִשָּׁה ‏^א‏ מֵאִי לֹאֹו דֹאֲתִי מִיתְּרוּ שְׁפִיטָם עֲגָלִים לַעֲבוּדַת כּוֹכָבִים לֹא מִיּוֹסֵף שְׁפִיטָפֹט בִּיצִרוֹ וְהָלֹא שְׁבֻטִים מִבּוֹיָן אוֹתוֹ רֹאִיתָם בֶּן פּוּטִי זֶה בֶּן שְׁפִיטָם אַבִּי אִמּוֹ עֲגָלִים לַעֲבוּדַת כּוֹכָבִים יִהְיוּ נְשִׂיא מִיִּשְׂרָאֵל אֵלֹא אִי אַבּוּה דַּאימִיָּה מִיּוֹסֵף אִימִיָּה דַּאימִיָּה מִיתְּרוּ וְאִי אִימִיָּה דַּאימִיָּה מִיּוֹסֵף אַבּוּה דַּאימִיָּה מִיתְּרוּ דִּיקָא נִמִּי דְּכְתִיב מִבְּנוֹת פּוּטִיאל תְּרִי מִשְׁמַע שְׁמַע מִינָה: **במתנ**^ב וְדִבְּרוּ הַשּׁוֹטְרִים אֶל הָעָם לֵאמֹר מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית חֲדָשׁ וְלֹא חֲנָכוּ יֵלֶךְ וַיֵּשׁוּב לְבֵיתוֹ וְגו' אֶאֱחָד הַבּוֹנֶה בֵּית הַתֵּבֶן בֵּית הַבֶּקֶר בֵּית הָעֵצִים בֵּית הָאוּצְרוֹת אֶחָד הַבּוֹנֶה וְאֶחָד הַלּוֹקֵחַ וְאֶחָד הַיּוֹרֵשׁ וְאֶחָד שְׁנֵתָן לוֹ מִתְּנָה וְיֹמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר נָטַע כֶּרֶם וְלֹא חָלְלוּ וְגו' אֶאֱחָד הַנוֹטֵעַ הַנוֹטֵעַ חֲמִשָּׁה אֵילָנִי מֵאִכָּל וְאַפִּילוֹ מִחֲמִשַּׁת הַמִּיּוֹנִין אֶחָד הַנוֹטֵעַ וְאֶחָד הַמְּבַרֵּךְ וְאֶחָד הַמְּרִכִּיב מִתְּנָה וְיֹמִי הָאִישׁ אֲשֶׁר אָרַשׁ אִשָּׁה וְגו' אֶאֱחָד הַמֵּאָרֵס אֵת הָאֵלְמָנָה אִפִּי שׁוֹמֵרַת יָבָם וְאַפִּי שְׁמַע שְׁמַת אַחִיו בַּמַּלְחָמָה חוּזֵר וּבֹא לוֹ כָּל יָאֵלוּ וְאֵלֹו ‏^א‏ וְאַלֹו שׁוֹמַעִין דְּבָרֵי כֹהֵן מַעֲרִכִי מַלְחָמָה וְחוּזְרִין וּמַסְפְּקִין מִיָּם וּמוֹזִין וּמִתְקַנִּין אֵת הַדְּרָכִים וְאֵלֹו שְׁאִינָן חוּזְרִין הַבּוֹנֶה בֵּית שְׁעָר אַכְסֶדְרָה וּמִרְפֶּסֶת הַנוֹטֵעַ אַרְבַּע אֵילָנִי מֵאִכָּל וְחֲמִשָּׁה אֵילָנִי סָרַק הַמַּחְזִיר אֵת גְּרוּשְׁתּוֹ אֵלְמָנָה לְכֹהֵן גְּדוֹל גְּרוּשָׁה וְחִלּוּצָה לְכֹהֵן הַדְּיוּט מִמְּזוֹרַת וְנִתְּינָה לִיִּשְׂרָאֵל כֵּת יִשְׂרָאֵל לַמְּמוֹר וּלְנִתְּנִין לֹא הִיָּה חוּזֵר רַבִּי יְהוּדָה אֹמֵר אֶף הַבּוֹנֶה בֵּית עַל מִכּוּנּוֹ לֹא הִיָּה חוּזֵר ר' אֱלִיעֶזֶר אֹמֵר אֶף הַבּוֹנֶה בֵּית לְבִינִים בִּשְׂרוּן לֹא הִיָּה חוּזֵר יֵאֵלֹו שְׁאִין זִוִּין מִמְּקוֹמָן בָּנָה בֵּית וְחֲנָכוּ נָטַע כֶּרֶם וְחָלְלוּ הַנוּשֵׂא אֵת אִירוּסָתוֹ הַכּוֹנֵם אֵת יְבִמְתּוֹ שְׁנֹא' נָקִי יִהְיֶה לְבִיתוֹ שְׁנֵה אַחַת לְבִיתוֹ זֶה בִּיתוֹ יִהְיֶה זֶה כְּרָמוֹ וְשִׁמַּח אֵת אִשְׁתּוֹ זֹו אִשְׁתּוֹ אֲשֶׁר לָקַח לְהַבְיֹא אֵת יְבִמְתּוֹ וְאִין מַסְפִּיקִין ‏^א‏ (לֹאָם) מִיָּם וּמוֹזִין וְאִין מִתְקַנִּין אֵת הַדְּרָכִים: **גמ'** תְּנוּ רַבְּנָן וְדִבְרוּ הַשּׁוֹטְרִים יִכּוֹל דְּבָרִים שֶׁל עֲצָמָן כִּשְׁהוּא אֹמֵר וְיִסְפוּ הַשּׁוֹטְרִים הָרִי דְּבָרִים שֶׁל עֲצָמָן אִמּוֹר הֵא מָה אֲנִי מְקִיִּים וְדִבְרוּ הַשּׁוֹטְרִים בְּדִבְרֵי מִשׁוּחַ מַלְחָמָה הַכְּתוּב מַדְבֵּר הֵא כִּיצַד 'כֹּהֵן מַדְבֵּר וְשׁוֹטֵר מִשְׁמִיעַ תְּנִי חֲדָא כֹּהֵן מַדְבֵּר וְשׁוֹטֵר מִשְׁמִיעַ וְתִנְיֹא אִידֵךְ שׁוֹטֵר מַדְבֵּר וְשׁוֹטֵר מִשְׁמִיעַ אִמֵּר אַבִּיי הֵא כִּיצַד 'מּוֹנַגֵּשׁ וְעַד וְדִבְרוּ כֹּהֵן מַדְבֵּר וְכֹהֵן מִשְׁמִיעַ מוֹדְבָרוּ עַד וְיִסְפוּ כֹּהֵן מַדְבֵּר וְשׁוֹטֵר מִשְׁמִיעַ מוֹיִסְפוּ וְאֵילֵךְ שׁוֹטֵר מַדְבֵּר וְשׁוֹטֵר מִשְׁמִיעַ: מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית חֲדָשׁ כּו': תְּנוּ רַבְּנָן אֲשֶׁר בָּנָה אִין לִי אֵלֹא אֲשֶׁר בָּנָה לָקַח וִירֵשׁ וְנִיתֵן לוֹ בְּמַתְּנָה מִנִּין ת"ל מִי הָאִישׁ אֲשֶׁר בָּנָה בֵּית אִין לִי אֵלֹא בֵּית מִנִּין לְרִבּוּת בֵּית הַתֵּבֶן וּבֵית הַבֶּקֶר וּבֵית הָעֵצִים וּבֵית הָאוּצְרוֹת ת"ל אֲשֶׁר בָּנָה מְכָל מְקוֹם יִכּוֹל שְׁאִנִּי מַרְבֵּה אֶף הַבּוֹנֶה בֵּית שְׁעָר אַכְסֶדְרָה וּמִרְפֶּסֶת תַּלְמוּד לֹומֵר בֵּית מָה בֵּית הָרֹאיוּ לְדִירָה אֶף כָּל הָרֹאיוּ לְדִירָה ר' אֱלִיעֶזֶר בֶּן יַעֲקֹב אֹמֵר בֵּית כְּמִשְׁמַעוֹ לֹא חֲנֹךְ וְלֹא חֲנָכוּ לִפְרַט לְגוֹלָן לִימָא דְלֹא כְּרַבִּי יוֹסִי הַגִּלְיָלִי דַּאי וְרַבִּי יוֹסִי הַגִּלְיָלִי הֵא אִמֵּר וּרְךָ הַלֵּבֵב זֶה הַמִּתְיִירָא מַעֲבִירוֹת

מג.

לבינים נשרו. מקום הוא ששמו שרון ואין הקרקע יפה ללבינים ולא היו דבר קיימא^א שפעמיים כריך לחדשה בשבע שנים: **ואלו שאין זזין ממקומן**. דהנך דלעיל הולכין עד לספר ושס שומעין דברי כהן וחוזרין מן המערכה לארץ ישראל ואינם חוזרין לצמיהם אלא עוסקין

בסיפוק מים ומוזן להולכי מלחמה ואלו אין זזין ממקומן אפילו ללכת עד הספר ולשוב ע"פ כהן: **הבונה צית וחנכו**. ולא דר בו עדיין שנה: **וכן הנוטע כרם וחיללו**. ועדיין לא עברה שנה רציעת עליו שלימה: **נקי יהיה לציטו**. בשביל ציתו: **יהי**. רצויא הוא. הוסיף לך הויה אחרת להיות כו: **גמ'** **יכול דברים של עצמן**. יכול שהדברים הללו שהם חומרים מי האיש אשר בנה וגו' של עצמן הן ולא היה כהן אומרן אלא השוטרים: **ס"ל ויספו השוטרים**. לדבר אל העם ואמרו מי האיש וגו'. ויספו משמע שדבר זה הם מוסיפים משלהם: **הרי דברים של עצמן אמור**. שהדבר זה לבדו הן מוסיפין על של כהן מדעד השמא גבי נטע וגבי אירס אשה לא כתיב ויספו והכא כתיב ויספו ש"מ עד הנה דברי כהן ואת זו הן מוסיפין: **הא מה אני מקיים ודברו השוטרים**. בונה ונטע ואירס: **בדברי משוח מלחמה הכסוז מדנ**. שהכהן אומר והשוטרים משמיעין אותן: **מונגש עד ודברו**. דהיינו שמע ישראל אתם קריבים וגו' עד להושיע אתכם: **מי האיש**. ריצויא הוא דמנאי למיכתב מי אשר בנה. ומדלל כתיב אשר צית בנה דרוש ציה בנה מ"מ. והאי דכתיב צית למעוטי צית שער אכסדרה ומרפסת שהם עשויים לדריסת רגל ולא ראוים לדור צהם: **צית שער**. צית כניסת שער החצר להסמופק שס שומר הפתח: **ולא חנכו**. מדלל כתיב וְחָנֹךְ הוּי מִיעוּטָא חֲנָכוּ לֹוֹה וְלֹא לְאִשְׁר פֶּרַט לְגֹחַל צִית: כְּרִבִּי יוֹסִי הַגִּלְיָלִי. דמתני' ט: מעבירות

בראשית לו לו 3. ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ומפרש בלגדה פוטיאל זה יתרו שפיטם עגלים לעבודת כוכבים (סנהדרין פג:), שמות ו כה 4. ודברו השטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחד יתקבנה: דברים כ ה 5. ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחד יתקללנה: דברים כ ו 6. ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחד יתקבנה: דברים כ ז 7. כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יידיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח: דברים כד ה 8. ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו ולא יקם את לבב אחיו כלבב: דברים כ ח

עין משפט
נר מצוה

ג א מיי פ"ו מהל' מלכים הל"ה סגנו עשין קכ: ד ב מיי שס הל"ו: ה ג מיי שס הל"ו: ד נמיי שס הל' טו: ו ה מיי שס הל"ה: ז ו מיי שס הל"ו: ח ז מיי שס הל"ח: ט ח מיי שס הל"ט: י ט מיי שס הל"א: יא י ב מיי שס הל"ג: יב ל מיי שס הל' ה: ו

תורה אור השלם

1. וישלח אותם משה אֶלֶף לַמָּטָה לַצָּבָא אֹתָם וְאֵת פִּינְחָס בֶּן אֱלִעֲזָר הַבֶּחֱן לַצָּבָא וְכָלִי הַקּוֹדֵשׁ וְחֻצּוֹצְרוֹת הַתְּרוּעָה בְּיָדָם: כַּמְדִּיב לֹא ו הַמְּדַבְּרִים מִכְּרוּ אוֹתוֹ אֶל מִצָּרִים לְפֹטִיפֹר כָּרִים פְּרַעַה שֹׁר הַשְּׂפָחוֹת:

בראשית לו לו 3. ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ומפרש בלגדה פוטיאל זה יתרו שפיטם עגלים לעבודת כוכבים (סנהדרין פג:), שמות ו כה 4. ודברו השטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחד יתקבנה: דברים כ ה 5. ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחד יתקללנה: דברים כ ו 6. ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחד יתקבנה: דברים כ ז 7. כי יקח איש אשה חדשה לא יצא בצבא ולא יעבר עליו לכל דבר נקי יידיה לביתו שנה אחת ושמח את אשתו אשר לקח: דברים כד ה 8. ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש אשר בנה בית חדש ולא חנכו ילך וישב לביתו ולא יקם את לבב אחיו כלבב: דברים כ ח